

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia 07.06.2023 r.

Poz. 2845

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-II.4131.45.2023.MA WOJEWODY POMORSKIEGO

z dnia 26 maja 2023 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 i poz. 572)

stwierdza się nieważność

§ 20. załącznika Nr 1 do uchwały Nr XXXVIII/344/2023 Rady Miejskiej w Czarnej Wodzie z dnia 24 kwietnia 2023 r. w sprawie Statutu Sołectwa Lubiki.

Uzasadnienie

W dniu 28 kwietnia 2023 r. do Wojewody Pomorskiego wpłynęła uchwała Nr XXXVIII/344/2023 Rady Miejskiej w Czarnej Wodzie z dnia 24 kwietnia 2023 r. w sprawie Statutu Sołectwa Lubiki, zwana dalej „uchwałą”.

W toku czynności nadzorczych, pismem z dnia 19 maja 2023 r., organ nadzoru zawiadomił Radę Miejską w Czarnej Wodzie o wszczęciu postępowania nadzorczego.

Po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego organ nadzoru stwierdził, że uchwała podjęta została z istotnym naruszeniem prawa.

Jako podstawę prawną podjęcia uchwały wskazano art. 18 ust. 2 pkt 7, art. 35 i art. 40 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 poz. 40 i poz. 572), zwanej dalej „u.s.g.”

W § 1 uchwały Rada Miejska w Czarnej Wodzie uchwaliła statut Sołectwa Lubiki, stanowiący załącznik do uchwały. W § 20 załącznika Nr 1 do uchwały rada postanowiła, że:

„1. Na zebraniu mieszkańców, na którym dokonuje się wyboru sołtysa i rady sołeckiej wymagana jest obecność 1/5 uprawnionych mieszkańców sołectwa.

2. Liczbę mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania ustala się na podstawie stałego rejestru wyborczego.

3. Obecność mieszkańców sołectwa na zebraniu, na którym dokonuje się wyboru sołtysa i rady sołeckiej ustalana jest na podstawie listy obecności.

4. O ile w wyznaczonym terminie nie uzyskano wymaganego quorum, mieszkańcy obecni na zebraniu decydują o jego nowym terminie.

5. Jeżeli jest taka wola mieszkańców, zebranie może odbyć się w tym samym dniu, po upływie 15 minut od pierwszego terminu zebrania.

6. Na zebraniu, które w celu wyboru sołtysa i rady sołeckiej odbywa się w drugim terminie nie jest wymagana obecność 1/5 mieszkańców”..

Na wstępie należy wskazać, że przedmiotowa uchwała stanowi akt prawa miejscowego podlegający publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego. Zgodnie z art. 94 Konstytucji RP organy samorządu terytorialnego, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów. Jednocześnie zasada praworządności wyrażona w art. 7 Konstytucji RP, który stanowi, że organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, wymaga, aby organ stanowiący gminy, wykonujący kompetencję prawodawczą zawartą w upoważnieniu ustawowym działał ściśle w granicach tego upoważnienia. Nie jest on upoważniony ani do regulowania tego, co zostało już ustawowo uregulowane, ani też do wychodzenia poza zakres upoważnienia ustawowego (por. wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 6 grudnia 2012 r., sygn. akt II SA/Wr 686/12). Zgodnie z przywołanym w podstawie prawnej uchwały art. 35 ust. 1 u.s.g., organizację i zakres działania jednostki pomocniczej określa rada gminy odrębnym statutem, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami. Z kolei art. 35 ust. 3 u.s.g. stanowi, że „statut jednostki pomocniczej określa w szczególności:

- 1) *nazwę i obszar jednostki pomocniczej;*
- 2) *zasady i tryb wyborów organów jednostki pomocniczej;*
- 3) *organizację i zadania organów jednostki pomocniczej;*
- 4) *zakres zadań przekazywanych jednostce przez gminę oraz sposób ich realizacji;*
- 5) *zakres i formy kontroli oraz nadzoru organów gminy nad działalnością organów jednostki pomocniczej.*”. Stosownie zaś do treści art. 36 ust. 2 u.s.g., sołtys oraz członkowie rady sołeckiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania.

W tym miejscu należy zauważyć, że w treści § 20 załącznika Nr 1 do uchwały Rada Miejska wprowadziła wymóg uczestnictwa w wyborach sołtysa i rady sołeckiej co najmniej 1/5 uprawnionych do głosowania mieszkańców sołectwa i ustaliła zasady dotyczące postępowania w przypadku nieosiągnięcia tego kworum. Z kolei z art. 36 ust. 2 u.s.g. wynika, że czynne prawo wyborcze przysługuje stałym mieszkańcom sołectwa uprawnionym do głosowania, zaś bierne prawo wyborcze posiada nieograniczona liczba kandydatów, jak również, że wybór sołtysa i członków rady sołeckiej następuje w głosowaniu tajnym i bezpośrednim. Przywołany przepis ustawy o samorządzie gminnym w sposób kompletny reguluje podstawowe zasady prawa wyborczego obowiązujące w sołectwie. Wprowadzenie

w statutach dodatkowych warunków realizacji czynnego prawa wyborczego, czy też ważności wyborów należy uznać za nieuprawnione. Skoro art. 36 ust. 2 u.s.g. w sposób kompletny reguluje wskazane kwestie prawa wyborczego, to nie sposób przyjąć, aby wyżej wskazane regulacje statutów stanowiły element zasad i trybu wyborów organów jednostki pomocniczej, które na mocy art. 35 ust. 3 pkt 2 u.s.g. zostały przekazane do uregulowania w statucie jednostki pomocniczej (zob.: wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 17 marca 2021 r., sygn. akt III OSK 80/21). W ocenie organu nadzoru określenie w § 20 załącznika Nr 1 do uchwały dodatkowych warunków ważności wyboru należy uznać za nieuprawnioną modyfikację ustawowych zasad wyboru sołtysa i rady sołeckiej, co stanowi istotne naruszenie art. 36 ust. 2 u.s.g. w zw. z art. 7 Konstytucji RP.

Wobec powyższego, stwierdzenie nieważności § 20 załącznika Nr 1 do uchwały Nr XXXVIII/344/2023 Rady Miejskiej w Czarnej Wodzie z dnia 24 kwietnia 2023 r. w sprawie Statutu Sołectwa Lubiki jest uzasadnione i konieczne.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie nieważności uchwały wstrzymuje jej wykonanie w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Od niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego.

WOJEWODA POMORSKI

Dariusz Drelich